

Titova pot

Umrli je Tito.

Nema, globoka tišina je najglasnejši odgovor na to pretresljivo novico.

Tito — nekoč ime, ki je skrivalo revolucionarja pred biriči tega sveta; danes beseda, ki sama, brez okrasja, govori vsakomur in vsem.

Tito — to je odpor. To je odpor zoper krivice, ponižanje, izkoriščanje. To je odpor zoper miselnost hlapčevstva. To je odpor zoper filozofijo vdanosti v usodo, ki se tolaži, da je vedno nekako bilo in da bo že nekako tudi v prihodnje.

Tito — to je več kot odpor, to je revolucija. Bil je ne samo očividec, marveč aktivni udeleženec Leninovega Oktobra. S to izkušnjo, ki mu je dokazovala, da se je začela ehopa revolucij in tudi, da je socialistična revolucija izvirno, ustvarjalno dejanje, je snoval načrte za naskoke na kapitalistični red. In ko je skoraj vsa Evropa klonila pod navidez nepremagljivo močjo fašizma, sta bila Tito in Partija, ki jo je vodil, pripravljena na spopad. Boj, ki ga je začel, je bil zanj od prvega dne več kot bitka zoper barbarstvo XX. stoletja; to je bil hkrati boj za nacionalno in socialno osvoboditev. Bil je boj delavcev, kmetov, intelektualcev za novo družbo. To je bila socialistična revolucija, pogumno in izvirno dejanje upora v srcu Balkana, sredi zasušnjene Evrope.

Tito — to je izvirna pot v socializem. Pot, ki išče in odkriva nove prostore za svobodo; ki temelji na neposredni oblasti delavskega razreda, vseh delovnih ljudi; ki pomeni svobodo, enakopravnost in složnost narodov in njihovi skupni domovini. Pot, ki je njeno izhodišče in njen cilj človek. Pot, ki nas označuje kot to, kar smo: pot samoupravljanja.

Ta pot, ki jo je Tito bojeval z domačim in svetovnim konservativizmom, s stalinskimi in vsakršnimi drugimi pritiski, je bila in je dejanje velikega zaupanja v ustvarjalno pobudo in vlogo množic; je koncepcija

neposredne demokracije, ki zanika vsakršni elitizem; je zamisel države, ki zanika birokratizem; je podoba partije, ki ji je tuj transmisijonizem; je koncepcija federacije, ki je z njo nezdržljiv unitarizem in separatizem; je zasnova človekovih pravic, ki jim je tuj formalizem. Titova pot je pot novega, samoupravnega pluralizma, ki ob usmerjevalni, vodilni vlogi subjektivnih sil ustvarja širše možnosti za veljavo vsakogar in vseh. To je pot prehajanja politike iz odtujenih sfer oblasti v neposredno vladavino in upravljanje ljudstva samega.

Tito — to je boj za drugačne, pravične, enakopravne in demokratične odnose med narodi tega sveta. To je boj proti delitvi sveta na bloke. To je boj proti delitvi narodov na vsemogočne in brezpravne in na revne in bogate. To je boj proti vojni, hladni in vroči, lokalni in splošni. To je boj proti vmešavanjem in intervencijam in proti vsaki politiki podrejanja in pritiskov. Titova pot je ustvarjanje novih mednarodnih odnosov v politiki, gospodarstvu in kulturi. To je zahteva, da vsi narodi, tudi majhni in srednji in tudi gospodarsko nerazviti, enakopravno in ustvarjalno gradijo sodobni svet; to je zahteva, da vsak narod gospodari s svojimi naravnimi bogastvi in z rezultati svojega dela; to je zahteva, da vsaka dežela samostojno določa svoj politični sistem in smer družbenega razvoja. To je pot neodvisnosti, suverenosti, varnosti, miru; pot dobrega sosédstva in pravic narodnih manjšin; pot popuščanja napetosti in aktivnega sožitja med narodi vsega planeta. To je pot hitrejšega razvoja dežel v razvoju. In to je pot družbenega napredka. Titova pot — to je pot neuvrščenosti.

Titova pot je tudi pravica do lastne poti v socializem; so enakopravni odnosi med socialističnimi deželami; je pravica in dolžnost vsakega gibanja in vsakega naroda, da prispeva svoj delež k socialističnemu razvoju; to je pa tudi pot nove socialistične solidarnosti.

Titova pot ni slepo blodenje po labirintu zgodovine; je iskanje, ki ga razsvetljujejo načela marksistične znanosti. Marksizma pa Tito ne pojmuje kot nekaj doktrinarnega, okamenelega, večno danega. Marksizem zanj ni dogma, marveč spoznanje, ki se stalno pomlajuje in razvija iz živega zgodovinskega procesa, iz boja množic, razredov, narodov. Titova pot, ki nasprotuje vsakemu slepemu prakticismu in vsakemu socialističnemu epigonstvu, je pot trajne teoretične inovacije; je pravica in dolžnost, odkrivati novo v svetu, ki se spreminja.

Tito — ime, ki zbuja spoštovanje in občudovanje; ime, ki vodi in hkrati dviga v kolektivno vodenje in kolektivno ustvarjalnost; ime, ki zbuja ponos na lastne izkušnje in spoštovanje izkušenj drugih. Ime, ki nas je, Slovence in vse Jugoslovane, združene v enotnosti in bratstvu, prvič popeljalo v žarišča svetovne zgodovine; ime, v katerem se srečujejo generacije, vekovi in svetovi.

Tito nam zapušča veliko, bogato dediščino.

Titova pot, po kateri smo vsi Slovenci in Jugoslovani trdno odločeni hoditi, pa je tudi zahtevna obveza, da nadaljujemo veliko Titovo delo.